

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μάθημα Ν071 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ευάγγελος Αλμπανίδης, Καθηγητής

Διδάσκουσα: Ελευθερία Μορέλα

Διάλεξη 10^η

**Η Ολυμπιακή Παιδεία ως μέσο προσέγγισης των παιδιών
με μέτριες κινητικές ικανότητες**

Ο ρόλος της κινητικής ικανότητας

Η κινητική ικανότητα του παιδιού προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό την ατομική του συμμετοχή στις σχολικές & παιδαγωγικές δραστηριότητες.

Κινητική
επιδεξιότητα

Επιθυμητά κοινωνικά
χαρακτηριστικά

κοινωνική αποδοχή
κοινωνική καταξίωση
κοινωνική θέση

Τι γίνεται όμως με τα
παιδιά μέτριων και
χαμηλών ικανοτήτων;

Μέτριες/χαμηλές
κινητικές ικανότητες

Χειροτέρευση της ήδη
χαμηλής φ. κατάστασης,
δύναμης, επιδεξιότητας

Αποτυχία, χλευασμός,
πειράγματα, ντροπή

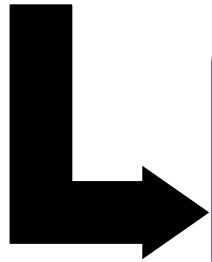
Αποφυγή φυσικής
δραστηριότητας

Χαμηλότερη
αυτοπεποίθηση,
αυτοεκτίμηση

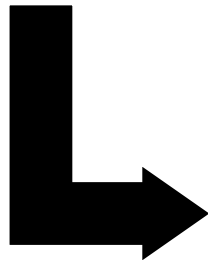

Τα παιδιά μέτριων κινητικών δυνατοτήτων

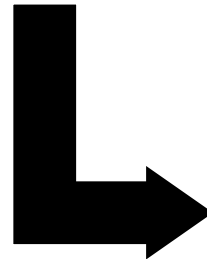
Δεν επιθυμούν να
συμμετέχουν συχνά σε
ομαδικές
δραστηριότητες

Δυσκολεύονται να
κάνουν φίλους

Κατακλύζονται από
αισθήματα
κατωτερότητας

Οδηγούνται στην
περιθωριοποίηση

...από ποιους?

➤ Γονείς & οικογενειακό περιβάλλον

φιλοδοξίες / προσδοκίες (κοινωνική τάξη, παρελθόν στον αθλητισμό)

➤ Δάσκαλοι & καθηγητές Φ.Α.

έλλειψη επιστημονικής γνώσης, ενημέρωσης, πληροφόρησης

➤ Σχολικό περιβάλλον / συμμαθητές

εχθρικά συναισθήματα & χλευασμό εξαιτίας απροσεξίας & χαμηλής ικανότητας

➤ Φίλοι

απομόνωση

το αποτέλεσμα??

Σοβαρά συναισθηματικά και κοινωνικά προβλήματα συνδέονται με τις χαμηλές και τις μέτριες κινητικές δυνατότητες στην παιδική ηλικία (Cermak & Larkin, 2002; Cratty, 1994)

- Εχθρικά συναισθήματα
- Έλλειψη αυτοπεποίθησης
- Εσωστρέφεια
- Άγχος
- Αισθήματα κατωτερότητας
- Απογοήτευση
- Δυστυχία
- Προβλήματα συμπεριφοράς
- Μη ρεαλιστική στάση να θέτουν υψηλότερους στόχους
- Να αποποιούνται την ευθύνη για τις επιτυχίες ή τις αποτυχίες τους

Οι προσδοκίες των ΚΦΑ διαμορφώνονται ανάλογα με τις διαφορετικές ικανότητες των μαθητών

Οι ΚΦΑ συνήθως..

- έχουν υψηλότερες προσδοκίες για παιδιά με υψηλές αθλητικές ικανότητες σε δραστηριότητες που περιέχουν στοιχεία ανταγωνισμού.
- ότι οι κατάλληλες δραστηριότητες για παιδιά χαμηλών κινητικών ικανοτήτων είναι αυτές που περιέχουν στοιχεία συνεργασίας

Τα παιδιά υψηλών αθλητικών ικανοτήτων συνήθως...

- δέχονται περισσότερη επιείκεια και προσπάθεια για κατανόηση από την πλευρά των ΚΦΑ
- δέχονται περισσότερες πληροφορίες που αφορούσαν στην τεχνική των δραστηριοτήτων από ότι τα παιδιά με χαμηλή αθλητική ικανότητα

Η διαφοροποίηση της συμπεριφοράς

Έχουν διαπιστωθεί οι παρακάτω συμπεριφορές προς τους μαθητές χαμηλότερων προσδοκιών:

- Λιγότερες αμοιβές
- Λιγότερες αναλυτικές ερωτήσεις και λιγότερες ευκαιρίες για απαντήσεις
- Λιγότερη προσωπική επικοινωνία μεταξύ καθηγητή – μαθητή
- Λιγότερες πληροφορίες γύρω από το αντικείμενο του μαθήματος
- Περισσότερη κριτική
- Μεγαλύτερη επίβλεψη – λιγότερη αυτονομία
- Περισσότερη επιείκεια – λιγότερες τεχνικές πληροφορίες

Οι μαθητές χαμηλών προσδοκιών είναι αποδέκτες **χειρότερης ποιοτικά διδασκαλίας** απ' ότι οι μαθητές υψηλότερων προσδοκιών.

Η ανατροφοδότηση του ΚΦΑ συχνά εξαρτάται από την απόδοση του μαθητή.

Καλύτερη απόδοση – καλύτερη αμοιβή
Χειρότερη απόδοση – περισσότερη κριτική

(Παπαιωάννου, Γούδας, & Θεοδωράκης, 2003)

Παρόλα αυτά

Η συμπεριφορά του/της ΚΦΑ δεν πρέπει να εξαρτάται από το ποια είναι η απόδοση ενός μαθητή/τριας σε σχέση με την απόδοση των άλλων, αλλά πως αποδίδει ο μαθητής/τρια με βάση τους προσωπικούς του/της στόχους

Διαφοροποίηση συμπεριφοράς & κλίμα παρακίνησης

Όσο περισσότερο οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται ότι ο/η ΚΦΑ δίνει έμφαση στη βελτίωση όλων των μαθητών **(προσανατολισμό στο έργο/μάθηση)**, τόσο λιγότερο θεωρούσαν ότι διαφοροποιούσε τη συμπεριφορά του προς παιδιά που διέφεραν ως προς το επίπεδο αθλητικής ικανότητας.

Όσο περισσότερο οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται ότι ο/η ΚΦΑ δίνει έμφαση στον ανταγωνισμό και στη σύγκριση των μαθητών **(προσανατολισμό στο εγώ/απόδοση των μαθητών/τριών)**, τόσο περισσότερο πίστευαν ότι συμπεριφέρονταν διαφορετικά προς μαθητές/τριες υψηλών και χαμηλών ικανοτήτων, ευνοώντας τους μαθητές/τριες με υψηλές αθλητικές ικανότητες

Διαφοροποίηση συμπεριφοράς & κλίμα παρακίνησης

Ο/ ΚΦΑ διατηρεί θετικές προσδοκίες απ' όλους τους μαθητές

Κλίμα παρακίνησης προσανατολισμένο στη μάθηση και στην προσωπική βελτίωση των μαθητών

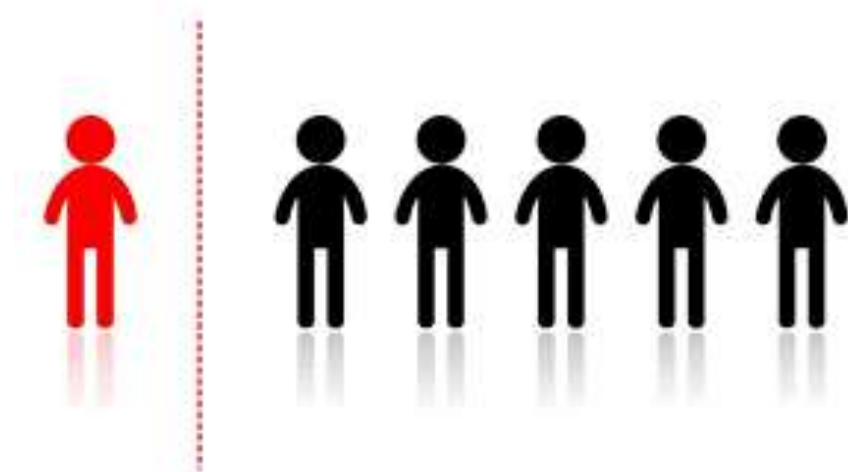
Κλίμα ίσης μεταχείρισης των μαθητών στο μάθημα της ΦΑ

Η έμφαση στην **προσωπική βελτίωση** συμβάλλει στη διατήρηση **της ισότητας** στο μάθημα της ΦΑ, ενώ η έμφαση στο εγώ ενισχύει την ανισότητα στο μάθημα της ΦΑ

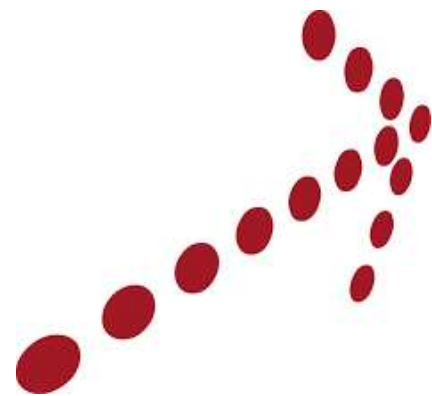
(Παπαιωάννου, Γούδας, & Θεοδωράκης, 2003)

Τα αδέξια παιδιά στιγματίζονται & απομονώνονται με σοβαρές επιπτώσεις στη συναισθηματική-κοινωνική τους ανάπτυξη και στην εκπαιδευτική τους πρόοδο

Η **έγκαιρη διάγνωση** οδηγεί στην έγκαιρη εφαρμογή ενός προγράμματος αντιμετώπισης και προλαβαίνει πολλά από κινητικά, φυσιολογικά και συναισθηματικά προβλήματα που προκύπτουν καθώς το παιδί μεγαλώνει σε ηλικία (Cermak & Larkin, 2002)

Είναι σημαντικό να προσεγγίσουμε:

Η διαδικασία αντιμετώπισης είναι μακρόχρονη και απαιτεί υπομονή!

Ένα πρόγραμμα αντιμετώπισης θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις
διαφορετικές ανάγκες του κάθε παιδιού.

Ανάγκη για

διαφοροποίηση της διδασκαλίας

λαμβάνοντας υπόψη

- την αρχή της **συμμετοχής και της συνεισφοράς του κάθε παιδιού** στην παιδαγωγική πράξη, και
- την αρχή της προσφορά **πολυδιάστατων δραστηριοτήτων** ώστε να επιτυγχάνεται η κατάκτηση του κάθε στόχου ξεχωριστά από το κάθε παιδί.

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας

.. η ανταπόκριση του εκπαιδευτικού στις ανάγκες των εκπαιδευομένων!

Αναγνωρίζει τις διαφορές:

- στη μαθησιακή ικανότητα,
- στην προτίμηση και
- στο προφίλ των μαθητών/τριων

Η διδασκαλία τροποποιείται ώστε:

- να ανταποκρίνεται στις διαφοροποιημένες ανάγκες του κάθε μαθητή/τριας
- να επιτρέπει σ αυτούς να αναπτυχθούν με το μέγιστο δυνατό τρόπο

Οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν

Περιεχόμενο

Τι διδάσκουμε στους
μαθητές

την
ετοιμότητα

Διαδικασία

Πως επιλέγονται οι
δραστηριότητες

σύμφωνα με

τα
ενδιαφέροντα

Αποτέλεσμα

Πως μαθητής επιδεικνύει τις
γνώσεις και δεξιότητες που
απέκτησε (το επίπεδο της
κατανόησης του)

το μαθησιακό
προφίλ

Προτάσεις προς τους/τις ΚΦΑ

- Διατηρήστε τις **προσδοκίες** σας για κάθε μαθητή/τρια ζωντανές, παρατηρώντας από κοντά την πρόοδό του/της
- Βάλτε **στόχους** για το τμήμα και για τα άτομα με βάση τα ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα και όχι τα μέγιστα
- Όταν δίνετε ανατροφοδότηση στους μαθητές/τριες, επιμείνετε στη συνεχή πρόοδο σχετικά με την προηγούμενη προσωπική απόδοση του καθένα, παρά να τους συγκρίνετε με άλλους μαθητές/τριες
- Τα σχόλια πρέπει να τους δείχνουν **πόσο βελτιώθηκαν και που πρέπει να φτάσουν**
- Όταν οι μαθητές/τριες δεν έχουν κατανοήσει την εκτέλεση μιας άσκησης, τεμάχισε την άσκηση ή επανέλαβε τη διδασκαλία αλλά με διαφορετικό τρόπο

Προτάσεις προς τους/τις ΚΦΑ

- Να σκέφτεσαι πως να **διατηρείς το ενδιαφέρον** και την προσοχή των μαθητών/τριών
- Βοηθήστε τους μαθητές να καθορίσουν **προσωπικούς στόχους**
- Αναπτύξτε ένα κλίμα παρακίνησης που είναι προσανατολισμένο στη **μάθηση** και στην **προσωπική βελτίωση** του κάθε μαθητή/τριας
- Παιχνίδια χωρίς αποκλεισμούς
- Σταδιακή & προσεκτική αύξηση του βαθμού δυσκολίας
- Επιλογή δραστηριοτήτων από τα ίδια τα παιδιά
- **Πιστέψτε** ότι **ΟΛΟΙ** οι μαθητές/τριες μπορούν να βελτιωθούν αρκεί να προσαρμόσετε την διδασκαλία σας αναλόγως.

Είστε ΚΦΑ σε ένα τμήμα της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού σχολείου. Σχεδιάστε μια δραστηριότητα ώστε να καταλάβουν οι μαθητές/τριες πόσο εύκολο είναι για κάποιον «αδύνατο» κινητικά μαθητή/τρια να απομονωθεί και να στιγματιστεί ως αδέξιος-α/ανίκανος-η

- Στόχοι
- Εξοπλισμός
- Διαδικασία

Ενότητα: Ρατσισμός-Ξενοφοβία
Θέμα: Αποκλεισμός στο παιχνίδι
Τίτλος δράσης: «Όλοι μαζί»
Εκπαιδευτική βαθμίδα: Δ' - ΣΤ' Δημοτικού

Επιδίωξη: Να κατανοήσουν πόσο εύκολο είναι για κάποιον «αδύνατο» κινητικά συμμαθητή ή συμμαθήτρια τους να απομονωθεί και να στιγματιστεί σαν «αδέξιος», «ανίκανος» κτλ. Από την άλλη μεριά να μάθουν, επίσης, πόσο εύκολο είναι με καλή διάθεση και φαντασία να αποτρέψουν τέτοια φαινόμενα.	Διαδικασία Οργανώστε μία δραστηριότητα που να απαιτεί αδρή συμμετοχή όλου του σώματος και να δίνει την δυνατότητα αποκλεισμού, όπως για παράδειγμα, το άλμα εις ύψος ή η υπερπήδηση ενός εμποδίου. Κανονίστε το ύψος σε ένα εύκολο επίπεδο, ώστε να μπορούν όλοι να επιτύχουν. Επιλέξτε τυχαία ένα μαθητή ή μαθήτρια ο-η οποίος-α θα κινείται, φορώντας ένα ζευγάρι μεγάλο νούμερο παπούτσια ή μπότες ή θα είναι δεμένα τα πόδια μ' ένα σχοινί μήκους ενός μέτρου, ώστε να περιοριστεί η κίνηση (μπορείτε να φανταστείτε και άλλους τρόπους) και θα παίξει τον ρόλο του αδύνατου κινητικά. Ξεκινήστε τις προσπάθειες. Όλοι θα επιτυγχάνουν εκτός από τον «αδέξιο» μαθητή ή μαθήτρια, ο-η οποίος-α κάποια στιγμή θα κουραστεί να αποτυγχάνει και θα αποσυρθεί! Αλλάξτε δραστηριότητα και επιλέξτε κάποιον άλλο μαθητή ή μαθήτρια να παίξει το ρόλο του παιδιού με χαμηλή κινητική ικανότητα. ♦ Ζητήστε από τους «αδέξιους» μαθητές-τριες να περιγράψουν τα συναισθήματά τους. ♦ Ζητήστε από την υπόλοιπη τάξη να εκφράσει τα δικά της συναισθήματα για τον «αδύνατο» συμμαθητή ή συμμαθήτρια. ♦ Συζητήστε για τις λέξεις «λύπη» ή «οίκτος» σε αντίθεση με τις λέξεις «συμμετοχή», «προσαρμογή», «βοήθεια». ♦ Συζητήστε για τις λέξεις «αποκλεισμός», «απομόνωση», «στιγματισμός». Επίλογος: Στο περιβάλλον του σχολείου αλλά και στο παιχνίδι ο στόχος είναι να συμμετέχουν όλοι.
Υλικά: Για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ένα σχοινί ώστε να δημιουργηθεί το εμπόδιο. Επίσης, ένα σχοινί ενός μέτρου, ένα ζευγάρι μπότες (γαλότσες) σε μεγάλο σχετικά νούμερο για τον περιορισμό της κίνησης (ή ό,τι άλλο χρειαστεί για αυτόν το λόγο). Οι δραστηριότητες εφαρμόζονται κατά προτίμηση σε κλειστό γυμναστήριο.	
Καθήκοντα εκτός τάξης: Παροτρύνετε τα παιδιά να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας του τετραδίου τους και να εφαρμόσουν τις δραστηριότητες που αναφέρονται σε αυτό.	